

Don prové aquesta forta pujada en els preus del petroli dels darrers anys? Hi trobeu similituds amb la crisi petrolera dels anys 70?

—Molt poques. La crisi dels 70 fou producte del context polític internacional. Va ser bàsicament un embargament de la producció per gran part dels països exportadors. Però fins i tot aleshores hi hagué un equilibri de contenció en el mercat de subministrament. Aquella pujada de preus es va precipitar a causa de la política. Avui, veiem pujar els preus del petroli pel creixement en l'expectació d'utilitzar-lo en els principals països importadors com la Xina o l'Índia. No diem pas que aquests països compren tot el petroli del món, però sí que fan els pronòstics de les seues necessitats i mirant de comprar com més possible. Al mateix temps, els països exportadors no han posat prou diners en les infraestructures que permeten d'augmentar el subministrament quan calga. L'Aràbia Saudita perd la capacitat de producció. També l'Iran, per aquest mateix motiu, i Rússia, i Noruega. Tots els grans exportadors perden capacitat de producció. Això té un risc.

—Quin?

—Si augmentem la inversió, en dos o tres anys augmentem la producció i també el subministrament. Amb més producte al mercat baixen els preus i, per tant, no es pot rendibilitzar la inversió. És un peix que es mossega la cua. Quina solució hi hauria? Per exemple, assegurar als exportadors que tindran la certesa de rendibilitzar la inversió tot i les baixades de preus del futur. Es tracta d'una cooperació entre venedors i compradors.

—Creieu que la guerra de l'Iraq ha estat la guerra pel petroli del futur, o ha estat només una qüestió política?

—Personalment, crec que la política no es compon d'una única dimensió. Sobretot una política que ha executat un pla de guerra com el de l'Iraq necessita un consens a l'entorn d'un grup. Fou un imperatiu polític el que arrossegà a la guerra contra Saddam Hussein? Ho fou clarament en la guerra del golf Pèrsic del 1991, perquè l'Iraq havia envaït un país

Mattheo Bushehri, professor de dret a la Universitat de Hong Kong, recorre els mercats internacionals del negoci energètic, des del petroli, passant pel gas, fins al sector nuclear. Ha estat assessor de les Nacions Unides i l'Organització Mundial del Comerç en diverses rondes negociadores sobre el consum energètic.

“Israel corre un gran risc si ataca l'Iran”

sobirà, Kuwait. Tot el món hi estigué d'acord. Però pel que fa a la segona guerra del golf, alguns països europeus s'hi mostraren clarament contraris, no la consideraven necessària. Quin ha estat aleshores el consens aconseguit als Estats Units? Eren les armes de destrucció massiva? Es va demostrar que no. Són les necessitats del complex militar i industrial per a renovar-se? És una justificació possible. Com ho és igualment l'accés al petroli, però també posar fi a una

dictadura brutal. Són raons de les quals s'ha parlat, tot i que sovint la gent oblida aquesta darrera, també molt important. Ningú no la va esgrimir com a excusa, “Saddam és un mal xic! Llevem-lo del seu lloc.” Però una idea fou aquesta, llevar del poder un dictador que assassinava la seua pròpia gent, gasejant-la. Òbviament, un altra idea era assegurar-se que la màquina (de produir petroli) continuara funcionant. I el terrorisme, que es plantejà com un problema difícil. No se sap quina estructura de funcionament té, on actuarà ni quan. Aleshores digueren: per què no creem un jardí de joguina? Hi anem, ells vénen i ens barallem amb ells en un lloc localitzat i que no siga als Estats Units. Recorde clarament una de les conferències de premsa de George Bush i una de les frases que digué la continue tenint al meu cap. Va dir: “Si lluitem contra ells allí, no ho farem ací.” La decisió d'atacar l'Iraq fou, per tant, una combinació de consens entre tots els grups i els diferents motius que aleshores es van posar sobre la taula, també el de l'opinió pública i els mitjans de comunicació nord-americans.

—Parlem de les pròximes eleccions nord-americanes. Quins escenaris veieu entre una victòria d'Obama o de McCain amb relació a la guerra de l'Iraq?

—En primer lloc, a hores d'ara és molt clar que la població nord-americana vol que s'acabe la guerra. De totes maneres, crec que la dinàmica de les eleccions força McCain a dir que les tropes se n'aniran, mentre que Obama es troba obligat a mantenir que l'eixida de les tropes siga en el moment correcte. Tots dos es mouen cap a la meitat del terreny. Quan passen les eleccions, crec que Obama es bellugarà ràpidament per acabar la guerra. Si resulta president McCain, decidirà probablement de deixar-hi tropes, no tan sols per l'Iraq, sinó per la qüestió de l'Iran.

—Creieu que és possible un acord entre l'Iran i Israel per a mantenir la pau tant políticament i militarment com per arribar a pactes sobre les qüestions de subministrament energètic?

—Es difícil de predir-ho. Si l'Iran establira aquesta mena d'acords, no crec que se n'assabentara ningú. Jo crec que aquesta qüestió depèn de la percepció que Israel tinga de la seua pròpia vulnerabilitat, que avui dia la constitueix la possibilitat d'existència d'armes nuclears iranianes. Tot i que tothom sap que en tenen. Però hi ha també més objectius, com ara els coets de llarg recorregut iranianos que hi ha en funcionament. Com sempre, no hi ha una única raó, però se'n poden

“Quan passen les eleccions, crec que Obama es bellugarà per acabar la guerra [a l'Iraq]”

reunir unes quantes que sí que pugen fer caminar els esdeveniments cap a un conflicte violent. Ara bé, Israel corre un gran risc si ataca l'Iran, per la magnitud d'una resposta que podria arribar en forma de molts míssils amb capacitat de fer impacte en territori israelià.

—Canviant d'escenari. A Veneçuela el govern bolivarià d'Hugo Chávez ha emergit com una potència petrolera mundial amb una política crítica amb els Estats Units i amb la creació d'una xarxa pròpia de contactes internacionals que inclou tant la Unió Europea com la Xina o l'Iran. Com valoreu aquestes noves relacions comercials?

—La Xina manté avui dia una presència important a la zona de Llatinoamèrica. L'única barrera que hi té és la lingüística. També és interessant d'observar que els xinesos no s'han mogut cap a Veneçuela abans, per exemple per cobrir les necessitats que

tenia la petrolera veneçolana PDVSA [Petroleos de Venezuela SA]. Aquesta companyia estatal no té prou capacitat interna per a engegar grans projectes. Abans de Chávez, les petites companyies que treballaven per a les multinacionals podien fer aquesta mena de grans inversions, però amb la política de Chávez han marxat, cosa que hauria d'haver estat una bona oportunitat perquè els xinesos s'hagueren fet càrrec d'omplir aquest buit. És absolutament sorprenent que encara no ho hagen fet. Tret que els xinesos vulguen alguna cosa que Chávez no estiga disposat a donar-los.

—Amb relació al consum energètic a escala mundial, creieu que països com l'Índia, la Xina o el Brasil poden arribar a un consum energètic similar al dels Estats Units? Hi ha cap límit?

—Tornem un moment a les bases que defineixen el lliure mercat. El lliure mercat regula la capacitat de suplir la demanda, assentant els preus, les condicions d'intercanvi, etc. Al mercat del gas o el petroli no hi ha cap diferència. En aquests moments vivim una constricció del subministrament. No en allò que es necessita cada dia, però sí si parlem de les previsions de consum. Si haguérem de disposar de la capacitat que té l'oferta del mercat avui dia, és evident que no podríem sostenir el creixement econòmic. En algun punt, el subministrament baixaria i la demanda s'estabilitzaria, o pujaria, però els preus s'enfilarien com coets. Per això, pense que si es mantenen els actuals nivells d'impredecibilitat en el mercat és molt difícil de trencar aquesta tendència, perquè ningú no voldrà fer res. Hem de cercar les prediccions correctes i tornar a un camí de possibilitats. I pense que ha de dirigir-se cap a l'eficiència energètica i les energies alternatives i renovables. No hi ha cap més camí!

—Què en penseu, de les preferències, com la francesa, per a l'ús de l'energia nuclear?

—De forma immediata, no crec que hi haja cap més mena d'energia amb tanta capacitat com la nuclear, o el gas. Per a les operacions que es realitzen actualment, perquè es faça funcionar diàriament l'economia i siga possible l'activitat de les empreses, tenim dues

opcions: el gas o les nuclears. Més endavant estarem capacitats per a utilitzar una altra mena d'energia i recursos energètics, però actualment les úniques fonts que poden donar prou capacitat a tot l'engranatge econòmic són aquestes dues.

—**Com veieu el paper que fan les empreses espanyoles dedicades al sector energètic en els mercats internacionals?**

—La posició que tenen avui dia, i que tradicionalment han tingut, s'observa al mercat llatinoamericà. Algunes companyies ho han fet molt bé, allí, els darrers anys, però fora d'aquest mercat pràcticament no existeixen. Les companyies espanyoles tenen potencialitats en unes altres zones com ara el nord d'Àfrica amb el gas i, sobretot, en sectors com el de l'energia solar, que no aprofiten correctament, segons la meua opinió. És sorprenent, per exemple, que Alemanya produeixa en aquests moments més energia solar que l'estat espanyol! Crec que en aquest país el sector energètic hauria de fer un esforç per a buscar socis i estratègies noves, per exemple en qüestions com la utilització de la biomassa per a crear gas metà, cosa que ja fan els xinesos amb èxit. Accions com aquesta pense que poden ser molt més beneficioses que no pas mirar de comprar al mercat companyies d'uns altres països i mirar de monopolitzar sectors.

—**Alemanya, el motor del creixement europeu, depèn en bona mesura del gas rus. Creieu que haurem d'aguaitar de prop aquell indret en previsió d'alguna mena de conflicte futur?**

—Clarament, ho pense. És com una relació en la qual si un dels dos atura o constreny el subministrament, es crea una situació de difícil solució. S'hauria de diversificar el mercat de proveïdors, mirar cap al Marroc o Líbia. Jo diria que s'hauria d'anar prou lluny per a estudiar seriosament les possibilitats que té un país com Nigèria o el Níger. Es poden cercar centenars de noves formes de cooperació a Europa, com es fa a molts més llocs, incloent-hi la Xina i el continent africà.

Pau Caparrós

La datació del premi
serà de 2008 euros.
Els treballs, immediats i
escrits en català, hauran
de presentar-se al setmanari
EL TEMPS abans del 30 de
setembre.

Per correu ordinari:
C/O RCM o document
editorial del País Valencià
(Premi Ramon Barnils)
Carrer de Sant Ferran, 12,
46001 València.

o per correu electrònic:
premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada
al setmanari EL TEMPS.

El premi es farà públic durant
l'acte de lliurament dels XXVII
Premis Octubre que tindrà lloc
a València en dia 25 d'octubre
de 2008.

VIII Premi de periodisme d'investigació Ramon Barnils

Per a més informació:
Octubre Centre de Cultura Contemporània
Carrer de Sant Ferran, 12,
46001 València
Tel. 96 353 51 00
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.cat

ELTEMPS